

**Postanowienie z dnia 14 lipca 1994 r.
I PRN 47/94**

Sprawa o przywrócenie do pracy na poprzednim stanowisku nauczyciela odwołanego z funkcji kierowniczej jest sprawą z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 476 § 1 k.p.c. i podlega rozpoznaniu na drodze sądowej (art. 1 i 2 k.p.c.), choćby nauczycielowi nie przysługiwało roszczenie materialnoprawne.

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca) , Sędziowie SN: Maria Mańkowska, Kazimierz Jaśkowski,

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 1994 r. sprawy z powództwa Barbary P. przeciwko Centralnemu Ośrodkowi Doskonalenia Nauczycieli w W. o przywrócenie do pracy, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od postanowienia Sądu Rejonowego-Sądu Pracy dla Warszawy-Pragi z dnia 17 grudnia 1993 r., [...]

p o s t a n a w i ł :

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Barbara P. pozywając Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, domagała się przywrócenia do pracy na stanowisku Kierownika Zespołu Doskonalenia Radiowo-Telewizyjnego Nauczycieli (Zespół Uniwersytetu Nauczycielskiego) kwestionując odwołanie jej z tej funkcji.

Zakład pracy wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy dla Warszawy-Pragi postanowieniem z 21 października 1993 r. odrzucił pozew.

Sąd ten przyjął, że kwestię powierzenia funkcji, takiej jaką pełniła powódka (kierownika zespołu) w "placówce doskonalenia nauczycieli", jaką jest pozwany zakład pracy, regulują przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1992 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 63, poz. 317). W tym przypadku nie mają natomiast zastosowania przepisy ustawy o systemie oświaty.

Zdaniem Sądu Rejonowego pozew podlegał odrzuceniu z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, ponieważ przepisy wskazanego rozporządzenia nie przewidują możliwości odwołania się do sądu od decyzji o odwołaniu z powierzonej funkcji.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wniósł rewizję nadzwyczajną od tego postanowienia zarzucając mu rażące naruszenie art. 1 i 2 k.p.c. oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu-Sądowi Pracy dla Warszawy-Pragi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona. Podstawy odrzucenia pozwu wymienione są [...] w art. 199 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Pragi odrzucając pozew Barbary P. powołał się na art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., czyli na niedopuszczalność drogi sądowej. Pojęcie to należy zanalizować odnosząc się do art. 1 i 2 k.p.c. Przepis art. 1 określa sprawy nazwane sprawami cywilnymi, do których stosuje się kodeks w zakresie postępowania sądowego. Wśród spraw cywilnych wymienione są sprawy z zakresu prawa pracy. Natomiast art. 2 reguluje kwestię drogi sądowej stanowiąc w § 1, że do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile te sprawy nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy. Skoro zatem powódka kwestionuje odwołanie jej z funkcji kierowniczej domagając się przywrócenia do pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku, to rozpoznawana sprawa jest sprawą ze stosunku pracy, a zatem sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c., do rozpoznania której powołane są sądy, o których mowa w art. 2 § 1 k.p.c. Ponieważ powódka jest nauczycielką, ma do niej zastosowanie Karta Nauczyciela, która w art. 98 ust. 2 stanowi również, że sprawy o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, rozpatrywane są przez sądy pracy. Nieślusny jest pogląd wyrażony przez Sąd Pracy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, w myśl którego droga sądowa jest niedopuszczalna wówczas, gdy przepisy mające zastosowanie w sprawie nie przewidują możliwości odwołania się do sądu. Przepisy prawa materialnego określają roszczenia, a nie określają dopuszczalności drogi sądowej. Abstrahując od tego, czy powódce Barbarze P. przysługuje roszczenie czy też nie, stwierdzić trzeba, że nieprawidłowe jest rozumowanie wywodzące niedopuszczalność drogi sądowej z braku roszczenia po stronie powodowej. Niedopuszczalność drogi sądowej miałaby miejsce wówczas, gdyby sprawa wniesiona do sądu nie była w ogóle sprawą cywilną lub wówczas, gdyby szczególny przepis ustawy przekazywał ją do właściwości innego organu, ewentualnie wówczas, gdyby wyłączał w wyraźny sposób drogę sądową. Z art. 2 k.p.c. wynika domniemanie drogi sądowej, które może być obalone, jeżeli przepis ustawy wyłącza ją w wyraźny sposób. W sprawach ze stosunku pracy niedopuszczalność drogi sądowej na skutek właściwości innych organów w zakresie rozpoznania danej sprawy nie skutkuje odrzucenia pozwu, lecz jego przekazanie (art. 464 k.p.c.). Postanowienie o odrzuceniu pozwu zamyka powódce drogę do merytorycznego rozpoznania jej sprawy przez niezawisły sąd, co - jak słusznie zauważył wnoszący rewizję nadzwyczajną - stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284).

Wobec powyższego należało uwzględniając rewizję nadzwyczajną uchylić zaskarżone postanowienie (art. 422 § 1 k.p.c.) jako stanowiące tamę do merytorycznego rozpoznania sprawy.

=====